

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКЕ
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 75 0 К 032559 16 Кжж
Бања Лука, 08.09.2016. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић и Драгомира Миљевића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог Д.С., због кривичног дјела фалсификовање исправе из члана 377. став 2. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалби браниоца оптуженог, адвоката Ђ.С. из Б.Л., изјављеној против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 75 0 К 032559 16 Кжж од 26.04.2016. године, у сједници вијећа одржаној у присуству републичког тужиоца Ненада Врањеша, оптуженог и његовог браниоца Ђ.С., адвоката из Бање Луке, дана 08.09.2016. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба браниоца оптуженог Д.С. и потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 75 0 К 032559 16 Кжж од 26.04.2016. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Мркоњић Граду број 75 0 К 032559 15 К 2 од 22.04.2015. године (која је донијета након што је Окружни суд у Бањој Луци, уважавањем жалбе окружног тужиоца, укинуо пресуду број 75 0 К 032559 13 К од 07.04.2014. године и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење), оптужени Д.С. је на основу члана 298. тачка в) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 53/12, у даљем тексту: ЗКП РС), ослобођен од оптужбе да је починио кривично дјело фалсификовање исправе из члана 377. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 49/03, са измјенама, у даљем тексту: КЗ РС). Истом пресудом је на основу члана 100. став 1. ЗКП РС, одлучено да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава.

Поводом жалбе Окружног тужилаштва Бањалука - Подружна канцеларија Мркоњић Град, Окружни суд у Бањој Луци је рјешењем број 75 0 К 032559 15 Кж 2 од 26.01.2016. године, одредио одржавање претреса пред тим судом, сходно члану 332. ЗКП РС, налазећи да се у овом кривичном предмету не може одлучити о жалби и донијети мериторна одлука, без одржавања претреса пред тим судом, па је након одржаног претреса донио побијану пресуду број 75 0 К 032559 16 Кжж од 26.04.2016. године, којом је уважена жалба тужиоца,

преиначена првостепена пресуда, те је оптужени Д.С. оглашен кривим да је починио кривично дјело фалсификовање исправе из члана 377. став 2. КЗ РС и изречена му је условна осуда, којом му је утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) мјесеца и одређено да се иста неће извршити уколико оптужени у року од 1 (једне) године по правоснажности те пресуде, не учини ново кривично дјело. Истом пресудом, на основу члана 99. став 1. у вези са чланом 96. став 2. тачка а) и е) ЗКП РС, оптужени је обавезан да накнади трошкове поступка у износу од 270,00 КМ, које се односе на трошкове вјештачења и износу од 200,00 КМ на име паушала, све у року од 15 дана по правоснажности те пресуде, под пријетњом принудног извршења.

Против цитиране пресуде Окружног суда у Бањој Луци, жалбу је, благовремено, изјавио бранилац оптуженог због повреде Кривичног закона и због погрешно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се жалба тужиоца одбити и оптужени ослободи од оптужбе или да се пресуда укине и предмет врати Окружном суду у Бањој Луци на поновно суђење.

У сједници трећестепеног вијећа овог суда, бранилац оптуженог је изложио жалбу, остајући код навода и приједлога из исте, оптужени је подржао жалбу свог браниоца, док је републички тужилац предложио да се та жалба одбије као неоснована и потврди другостепена пресуда.

Разматрајући спис, побијану пресуду и жалбу, одлучено је као у изреци ове пресуде, из следећих разлога:

У жалбеном основу побијања пресуде због погрешно утврђеног чињеничног стања, жалба истиче да је на основу спроведених доказа на главном претресу пред првостепени судом (који су прихваћени као доказни материјал од стране другостепеног суда), побијана пресуда извела погрешан закључак да је оптужени починио кривично дјело које му је оптужбом стављено на терет. Такав став жалба гради на тврдњи да из исказа свједока Д.С. - оца оптуженог, те исказа оптуженог датог у својству свједока на претресу, произилази да је отац од оптуженог сам и лично обавио све радње око регистрације возила, мијењања таблица и све друго, да оптужени није знао, нити је по изгледу таблица могао утврдити да таблице нису оригиналне, па с тим у вези, жалба сматра да није доказано да је оптужени користио таблице на возилу знајући да су фалсификоване, па како се кривично дјело фалсификовања исправе може учинити само с умишљајем, то по ставу жалбе, нема доказа да је оптужени починио кривично дјело за које се терети.

Изнесени жалбени приговори нису основани. Чињенична утврђења побијане пресуде, супротно изнесеним жалбеним приговорима браниоца оптуженог, су по оцјени овог суда потпуна и правилна. Она су заснована на доказима изведеним на главном претресу пред првостепеним судом, који су прихваћени и на претресу пред другостепеним судом, као и на доказима изведеним пред тим судом (поново је саслушан свједок Д.С.) и који су изнесени у образложењу побијане пресуде, оцјењени на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС. Таквим приступом оцјени изведених доказа изведен је и коначан, а по оцјени овог суда правилан закључак да је оптужени починио

кривично дјело фалсификовање исправе из члана 377. став 2. КЗ РС. Приговори жалбе којима се та утврђења доводе у сумњу, разлозима који се износе у жалби, нису основани.

Наиме, побијана пресуда је изнијела садржај изјаве оптуженог из истраге дате на записнику од 20.03.2013. године, те је ту изјаву правилно оцијенила као закониту, јер, супротно наводима из жалбе, та изјава је прописно узета и у записник унесена, записник је сачињен по свим правилима о испитивању осумњичених лица. Према томе, како је оптужени по властитој одлуци свједочио на главном претресу као свједок одбране и тужилац му је тај исказ из истраге предочио у току унакрсног испитивања, указујући на различитости између оног што је тад изјавио и изјаве коју је дао на главном претресу, дајући му могућност да објасни или побија свој претходни исказ, то је и по оцјени овог суда, у складу са одредбом члана 288. став 1. ЗКП РС, овај исказ из истраге дозвољен као доказ на главном претресу, без обзира што није дат у присуству браниоца и на њему се може заснивати судска одлука.

Дакле, побијана пресуда је исказ оптуженог из истраге, правилно оцијенила као вјеродостојан и прихватљив и са аспекта садржаја довела у везу са осталим доказима и то прије свега са исказима свједока полицајаца – радних колега оптуженог, као и са вјештачењем вјештака З.М. Наиме, оптужени је у истрази исказао да је заједно са оцем донио одлуку да набаве лажне регистарске таблице, да би их могли користити као оригиналне у саобраћају, да је готово свакодневно користио возило са тим таблицама у саобраћају. Његове радне колеге су у својим исказима потврдили да су га виђали да и на посао долази тим возилом. Они нису знали да ли су на возилу праве или лажне таблице, али је оптужени несумњиво знао да се ради о лажним таблицама. Осим што то произлази из његовог исказа из истраге, на тај закључак упућује и околност да је неколико дана прије него што су од њега радници полиције одузели таблице, од свог комшије Д.Л. затражио да на истим потамни ознаке, пошто су биле изблиједиле, што се не дешава када су у питању оригиналне таблице. Осим тога, на несумњив закључак да је оптужени знао да на возилу „Пежо 406“ употребљава у саобраћају лажне таблице и да је то чинио свјесно и вољно, упућује и то да је знао да је у исто то вријеме (20.03.2013. године и раније) његов отац у А. користио, на свом другом возилу „Пежо 407“, једине оригиналне таблице истих ознака, што такође искључује могућност да је у погледу те одлучне чињенице, у инкриминисаном периоду био у заблуди.

Истовремено, побијана пресуда је правилно оцијенила и исказ оптуженог дат на претресу пред првостепеним судом, те исказе свједока Д.С. дате на претресима пред првостепеним и другостепеним судом, као невјеродостојним, због чега их није прихватила и о томе дала детаљне и ваљане разлоге, које такође у цијелости прихвата и овај суд, па се жалилац упућује на те разлоге.

Дакле, разлоге за све одлучне чињенице, овај суд прихвата као ваљано образложене и њихова правилност се не може оспорити приговорима из жалбе браниоца.

Стога овај суд налази да је чињенично стање у овој кривично правној ствари утврђено и потпуно и правилно и на тако утврђено чињенично стање правилно је примјењен Кривични закон и радње описане у изреци побијане пресуде правилно су квалификоване као кривично дјело фалсификовање исправе из члана 377. став 2. КЗ РС.

Надаље, околност да је против оптуженог, као полицијског службеника вођен и окончан дисциплински поступак у којем је исти санкционисан због теже повреде радне дужности, не чини ову ствар пресуђеном и није сметња за вођење овог кривичног поступка, како то жалба погрешно сматра. Наиме, за правилну примјену начела „ne bis in idem“ на основу члана 4. става 1. Протокола број 7. уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода (у даљем тексту: ЕКЉП), на које се током овог поступка позивао бранилац оптуженог, потребно је употријебити више критеријума и примјенити их на утврђене чињенице. Први критеријум је правно разврставање дјела према националном праву, други је сама природа дјела, а трећи, степен тежине казне којој је оптужени изложен.

У домаћем правном разврставању, дјело о којему се ради представља тежу повреду радне дужности - понашање које нарушава углед Министарства ...РС (у даљем тексту: Министарство), прописана у члану 17. став 1. тачка з) Правилника о дисциплинској одговорности полицијских службеника („Службени гласник Републике Српске“, број 83/10). Одредбом члана 2. став 1. наведеног Правилника прописано је да полицијски службеник одговара за повреде радне дужности прописане тим Правилником, које учини својом кривицом у вријеме док је на дужности, а када није на дужности, у случајевима када предузме радњу којом се нарушава углед Министарства без обзира на мјесто и вријеме чињења. У ставу 2. наведеног члана прописано је да одговорност за кривично дјело или прекршај не искључује дисциплинску одговорност ако иста радња представља и повреду радне дужности, док је у ставу 3. прописано да ослобађање од кривичне или прекршајне одговорности не подразумијева ослобађање од дисциплинске одговорности. Осим тога, битно је нагласити да одредбе наведеног Правилника нису усмјерене према свим грађанима, већ само према полицијским службеницима МУП-а РС.

За цитирану тежу повреду радне дужности оптужени је дисциплински кажњен и изречена му је дисциплинска санкција – новчана казна у износу од 30% од основне мјесечне плате полицијског службеника у трајању од једног (1) мјесеца те су му утврђена 3 казнена бода. Елемент теже повреде радне дужности из члана 17. став 1. тачка з) Правилника о дисциплинској одговорности полицијских службеника, за које је оптужени кажњен је понашање које нарушава углед МУП РС, а санкције за теже повреде радне дужности су: новчана казна у висини од 30% од основне мјесечне плате полицијског службеника у трајању од једног до шест мјесеци; обустављање напредовања у виши чин у времену од једне до три године и престанак радног односа.

Супротно томе, кривично дјело је противправно дјело којим се повређују или угрожавају заштићене вриједности и које је, због своје опасности, у закону прописано као кривично дјело и за њега прописана кривична санкција. Кривично дјело фалсификовање исправе из члана 377. став 2. КЗ РС спада у групу кривичних дјела против правног саобраћаја, која су због свог значаја

издвојена у посебну Главу двадесету КЗ РС и чији заштитни објекат су исправе и њихова вјеродостојност, а извршилац дјела може бити свако лице. За ово кривично дјело је запређена казна затвора од три мјесеца до пет година.

Према томе, релевантна одредба КЗ РС усмјерена је према свим грађанима, док релевантна одредба из Правилника о дисциплинској одговорности полицијских службеника, није усмјерена према свим грађанима, већ само према полицијским службеницима, дакле, према скупини која има посебан статус, па исте радње немају за посљедицу повреду идентичног заштитног објекта, а санкција која се може изрећи је по врсти и висини далеко строжа за кривично дјело за које се може изрећи казна затвора од три мјесеца до пет година, док се за тежу повреду радне дужности може изрећи новчана казна у висини од 30% од основне мјесечне плате полицијског службеника у трајању од једног до шест мјесеци или обустављање напредовања у виши чин у времену од једне до три године, те престанак радног односа. Због наведеног, овај суд сматра да се радње из дисциплинског рјешења не могу сматрати кривичним дјелом и да по својој природи то дјело не улази у оквир кривичног поступка, због чега су неосновани жалбени приговори којима се истиче да се ради о пресуђеној ствари.

Обзиром да жалба због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања изјављена у корист оптуженог садржи у себи и жалбу због одлуке о кривичној санкцији, ово вијеће је испитало и ту одлуку у смислу члана 322. ЗКП РС, те нашло да су побијаном пресудом правилно утврђене све околности од значаја за одмјеравање кривичне санкције и да су те околности адекватно вредноване.

За кривично дјело фалсификовање исправе из члана 377. став 2. КЗ РС, за које је оптужени оглашен кривим, прописана је казна затвора од 3 (три) мјесеца до 5 (пет) година. Утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) мјесеца са роком провјере у трајању од 1 (једне) године, коју побијана пресуда изриче оптуженом је по оцјени овога суда адекватна тежини почињеног дјела, степену кривичне одговорности оптуженог и околностима под којима је дјело почињено. У изреченој кривичној санкцији у довољној мјери су дошле до изражаја све олакшавајуће и отежавајуће околности на страни оптуженог и оне су од стране другостепеног суда правилно оцјењене. Стога је и по оцјени овог суда, изречена кривична санкција потребна и нужна ради остваривања сврхе кажњавања прописане у члану 28. КЗ РС, како са аспекта генералне, тако и са аспекта специјалне превенције.

Ваљало је стога жалбу браниоца оптуженог одбити као неосновану и на основу члана 327. ЗКП РС, побијану пресуду потврдити.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић